

Τοποθέτηση στον χρόνο γεγονότων της αρχαίας ελληνικής ιστορίας συνολικά, ή κατά περίοδο ή κατά τομέα.

Γ. Αφηγηματική ανασύνθεση ιστορικών γνώσεων

Απόδοση μιας φανταστικής ιστορίας που στηρίζεται σε ελεγμένες ιστορικά πληροφορίες. Με βάση προτεινόμενη από τον/την εκπαιδευτικό βιβλιογραφία και δικτυογραφία, ζωντανεύουμε ένα φανταστικό πρόσωπο και του δίνουμε τον λόγο, αναπαριστώντας στοιχεία του βίου της εποχής, γεγονότα, σκέψεις.

Δ. Με οδηγό την τέχνη: Ο αρχαίος ελληνικός κόσμος στην τέχνη. Ενδεικτικά παραδείγματα:

Πτυχές της καθημερινής ζωής των αρχαίων Ελλήνων σε έργα της αρχαίας ελληνικής αγγειογραφίας.

Ο αθλητισμός στην αρχαία Ελλάδα μέσα από απεικονίσεις αθλητών και αθλημάτων σε αρχαία αγγεία.

Ο Μέγας Αλέξανδρος στην τέχνη: Συγκέντρωση και παρουσίαση ενδεικτικών έργων της παγκόσμιας τέχνης με θέμα τον Μ. Αλέξανδρο τις εκστρατείες του και την πρόσληψή του στην παγκόσμια μνήμη.

Ε. Δημιουργία σύντομων αρχαιολογικών οδηγιών για χώρους-μνημεία της περιοχής σας.

Ενδεικτικά παραδείγματα: *Οδηγός της Κνωσού για παιδιά, Οδηγός της Ακρόπολης της Αθήνας για παιδιά, Οδηγός της Αρχαίας Αγοράς της Αθήνας για παιδιά.*

ΣΤ. «Η αρχαιότητα στον λόγο μας». Αναζήτηση της σχέσης των παρακάτω λέξεων και φράσεων, που χρησιμοποιούνται σήμερα στον λόγο μας, με θεσμούς, συνήθειες, στιγμές του αρχαίου ελληνικού και ρωμαϊκού κόσμου, καταγράφοντας ενδεχόμενη αλλαγή στη χρήση τους. Ενδεικτικά: *μητρόπολη, «αριστίδην και πλουτίδην», αριστοκρατία, ολιγαρχία, τύραννος, Μητρώο Αρρένων, λακωνισμός, «δουλεύω σαν είλωτας», «περνώ σπαρτιάτικα», «μέλας ζωμός», «δρακόντεια μέτρα», «σεισάχθεια», «μηδισμός», «μολών λαβέ», Εφιάλτης, «φυλάω Θερμοπύλες», «πάταξον μεν, άκουσον δε», «Αριστείδης ο δίκαιος», δημαγωγός, Ιερός Λόχος, κλασικός, επίγονος, «διαίρει και βασιλευε», «πύρρειος νίκη», «πατρίκιοι και πληβείοι», «Ο Ανίβας προ των πυλών», «ο κύβος ερρίφθη», «διέβη τον Ρουβίκωνα» κ.ά.*

Για τη διδασκαλία του μαθήματος στη Β΄ Γυμνασίου αξιοποιείται το σχολικό βιβλίο:

Ιω. Δημητρούκα, Θεοκ. Ιωάννου, *Μεσαιωνική και Νεότερη Ιστορία, Β΄ Γυμνασίου, ΙΤΥΕ “ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ”*

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΟΤΕΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (Ημερήσιου και Εσπερινού)

Διδακτικές ενότητες	Ώρες
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ Οι πρώτοι αιώνες του Βυζαντίου (330-717)	
I. Η ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΡΩΜΑΪΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	
1. Από τη Ρώμη στη Νέα Ρώμη Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία: Μέτρα του Κωνσταντίνου Α΄ για την ανόρθωση του κράτους Ίδρυση και φυσιογνωμία της Κωνσταντινούπολης Η θρησκευτική πολιτική του Κωνσταντίνου	2 ώρες

<p>Υποστηρικτικό υλικό:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Χάρτης του Ρωμαϊκού Κράτους ώστε να συγκριθεί η θέση της Κωνσταντινούπολης με αυτή της Ρώμης και να αναδειχθούν τα πλεονεκτήματα της πρώτης σε σχέση με τον νέο προσανατολισμό του κράτους. -Τοπογραφικός χάρτης της Κωνσταντινούπολης και πηγή του βιβλίου, προκειμένου να αναδειχθεί ο πολεοδομικός και αρχιτεκτονικός χαρακτήρας της Κωνσταντινούπολης. <p>Για σχετικό υλικό βλ: «Βυζαντινή περίοδος», <i>Ελληνική ιστορία στο διαδίκτυο</i>, Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού: http://www.fhw.gr/chronos/08/gr/gallery/main/others/frame/p2ap1.html</p> <ul style="list-style-type: none"> -Πηγές των σχολικού βιβλίων της Α΄ Γυμνασίου («Διάταγμα Μεδιολάνων») και της Β΄ Γυμνασίου («Θρησκευτική στάση του Κωνσταντίνου») προκειμένου να κατανοηθεί και να σχολιαστεί η θρησκευτική πολιτική του Μ. Κωνσταντίνου. Συμπληρωματικά: -Πηγή: «Χρηματικές παροχές στις εκκλησίες από τον Μεγάλο Κωνσταντίνο» στο: http://www.ime.gr/chronos/08/gr/sources/economy.html -Πηγή: «Μια παράδοση για την κτίση της Κωνσταντινούπολης», στο: http://www.ime.gr/chronos/08/gr/sources/economy.html <p>Προτεινόμενη Δραστηριότητα:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ερώτηση 2 του βιβλίου. 	
II. ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	
<p>1.Ο Ιουστινιανός και το έργο του <i>Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Η πολιτική του Ιουστινιανού Εσωτερική πολιτική Εξωτερική πολιτική Κτίσματα και Αγία Σοφία <p>Υποστηρικτικό υλικό:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Πηγές για τα γεγονότα της «Στάσης του Νίκα» (επιλογή από τις προτεινόμενες στο βιβλίο εκπαιδευτικού) - Χάρτης για τη μετακίνηση των πληθυσμών και την επισήμανση των περιοχών εγκατάστασης των γερμανικών φύλων. - Χάρτης προκειμένου να αναδειχτεί η αποκατάσταση της ρωμαϊκής οικουμένης <p>Για χάρτες, βλ.:</p> <p>Χάρτες Βυζαντινής αυτοκρατορίας κατά ιστορική περίοδο, Βυζαντινόν Χρονικόν: https://byzantium.gr/empgrmaps.html</p> <p>-«Στρατιωτικές επιχειρήσεις Ιουστινιανού», Μαθησιακά αντικείμενα, <i>Φωτόδεντρο</i>: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9311</p> <ul style="list-style-type: none"> -Εικόνες του ναού της Αγίας Σοφίας προκειμένου να γίνει αντιληπτός ο νέος αρχιτεκτονικός τύπος, οι αρχιτεκτονικές καινοτομίες. <p>Για σχετικό υλικό, βλ.:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Αγία Σοφία: http://www.360tr.com/34_istanbul/ayasofya/english/ -Πηγή: «Ο ρόλος της ελληνικής γλώσσας» στο: http://www.ime.gr/chronos/08/gr/sources/economy.html <p>Προτεινόμενες δραστηριότητες:</p>	<p>2 ώρες</p>

<p><i>της Ελλάδος</i></p> <p>Υποστηρικτικό υλικό:</p> <ul style="list-style-type: none">-Πηγή αρ. 1 (του σχολικού βιβλίου), προκειμένου να υπογραμμιστεί η σημασία που αποδίδεται στον χαρακτήρα της Ελληνικής Επανάστασης.-Πηγή αρ. 3 (του σχολικού βιβλίου), προκειμένου να γίνουν κατανοητές οι τοπικιστικές αντιθέσεις και οι οικονομικές διαστάσεις της εμφύλιας σύγκρουσης. <p>Προτεινόμενες δραστηριότητες:</p> <ul style="list-style-type: none">-Εντοπισμός των επιρρών του Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού στα Ελληνικά Συντάγματα (πηγές αρ. 2 και αρ. 4 του σχολικού βιβλίου).-Σχολιασμός των εμφύλιων συγκρούσεων, με βάση την πηγή αρ. 3 του βιβλίου). <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Ενότητα 10: Ελληνική Επανάσταση και Ευρώπη</p> <p>Συνοπτική παρουσίαση της ενότητας, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να αντιληφθούν:</p> <ul style="list-style-type: none">α) τις πρώτες προσπάθειες των Ελλήνων να εξασφαλίσουν την ηθική και υλική βοήθεια των Ευρωπαίωνβ) τις διακυμάνσεις της ευρωπαϊκής διπλωματίαςγ) το κίνημα του φιλελληνισμού <p>Διδασκαλία με έμφαση στην πορεία προς την ίδρυση ανεξάρτητου Ελληνικού κράτους</p> <p>Λέξεις κλειδιά:</p> <p><i>Μεγάλες Δυνάμεις, διπλωματικές ενέργειες, δάνεια, πράξη προστασίας, φιλέλληνες, πρωτόκολλο Ανεξαρτησίας.</i></p> <p>Υποστηρικτικό υλικό:</p> <ul style="list-style-type: none">-Πηγή αρ. 1 προκειμένου να αιτιολογηθεί ο τρόπος παρουσίασης της Ελληνικής Επανάστασης στους Ευρωπαίους.-Πηγή αρ. 2 προκειμένου να διαφανούν τα ερείσματα του φιλελληνικού ρεύματος.-Χάρτης προκειμένου να γίνουν αντιληπτά και να σχολιαστούν τα όρια του πρώτου Ελληνικού κράτους. <p>Προτεινόμενες δραστηριότητες:</p> <ul style="list-style-type: none">-Αξιοποίηση του εικαστικού έργου <i>Θ. Βρυζάκη, Η υποδοχή του Λόρδου Βύρωνα στο Μεσολόγγι</i>, https://maccunion.files.wordpress.com/2013/03/161.jpg προκειμένου να σχολιαστεί η αντιμετώπιση των φιλελλήνων από τους ελληνικούς πληθυσμούς.-Τεκμηρίωση της άποψης του ιστορικού Hobsbawm (πηγή αρ. 3 του σχολικού βιβλίου) σχετικά με τη σημασία της Ελληνικής Επανάστασης.	<p>3 ώρες</p>
<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Ενότητα 1: μόνο η υποενότητα «Εξελίξεις στην Ευρώπη κατά τον 17ο και τον 18ο αιώνα»</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Ενότητα 12: Η ωρίμανση της βιομηχανικής επανάστασης</p> <p>Συνοπτική παρουσίαση, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να αντιληφθούν:</p> <ul style="list-style-type: none">α) το φαινόμενο της βιομηχανικής επανάστασης και τις διαφοροποιήσεις στην οικονομία, την επιστήμη και την κοινωνία κατά την πρώτη φάση της βιομηχανικής επανάστασηςβ) την εξάπλωση και ωρίμανσή της από τα μέσα του 19^{ου} αι., τις νέες μορφές	

ενέργειας, τις αλλαγές σε επικοινωνίες, συγκοινωνίες
γ) τον οικονομικό φιλελευθερισμό, καπιταλισμό, τα μονοπώλια

Λέξεις- κλειδιά :

αλλαγές στις διαδικασίες παραγωγής, χρήση νέων μηχανών, δημιουργία μεγάλων εργοστασίων, συγκέντρωση κεφαλαίων, ανακάλυψη φυσικών νόμων, ενίσχυση αστικής τάξης, μορφές ενέργειας, επικοινωνία, συγκοινωνίες και εμπόριο, καπιταλισμός και οικονομικός φιλελευθερισμός.

Υποστηρικτικό υλικό:

-Εικόνες των ενοτήτων

-Πηγή αρ. 1 της ενότητας 1 προκειμένου να γίνουν κατανοητές οι κοινωνικές επιπτώσεις της χρήσης των νέων μηχανών κατά την πρώτη φάση της βιομηχανικής επανάστασης.

-Πηγή αρ. 1 της ενότητας 12 προκειμένου να διαφανεί η σύνδεση των επιστημονικών ανακαλύψεων με τη βιομηχανία και η σημασία της εκπαίδευσης κατά την περίοδο ωρίμανσης της βιομηχανικής επανάστασης

Προτεινόμενες δραστηριότητες:

-Δημιουργία γλωσσαρίου «Βιομηχανικής επανάστασης», Φωτόδεντρο:

<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-9491>

-Σχολιασμός της πηγής αρ.3 του σχολικού βιβλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Ενότητα 13: Κοινωνικές και πολιτικές διαστάσεις της βιομηχανικής επανάστασης

Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:

α) πληθυσμιακές μεταβολές (**απλή αναφορά**)

β) κοινωνικοί μετασχηματισμοί (**απλή αναφορά στις κοινωνικές ομάδες**),

γ) σοσιαλιστικές θεωρίες, ανάπτυξη του συνδικαλισμού, πολιτική οργάνωση των εργατών, κίνημα για τη χειραφέτηση των γυναικών.

Λέξεις-κλειδιά:

Κοινωνικοί μετασχηματισμοί, αστικοποίηση, εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση, εργάτες, σοσιαλισμός - μαρξισμός, συνδικαλισμός, Πρωτομαγιά, γυναικείο κίνημα.

Υποστηρικτικό υλικό:

Πηγές και εικόνες της ενότητας

Προτεινόμενες δραστηριότητες:

-Άσκηση/ δραστηριότητα 2 του βιβλίου

-Ίδρυμα της Βουλής, Δημοκρατία και Εκπαίδευση, «Γυναίκες, το μισό της ανθρωπότητας», Παιδαγωγικά Εργαστήρια: Εργαστήρι 1-Φύλλα εργασίας 1, 2,

<http://foundation.parliament.gr/central.aspx?sid=1101444114016461460627>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Ενότητα 15: Αποικιοκρατία και αποικιακοί ανταγωνισμοί

Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:

α) Ιμπεριαλισμός και αποικιοκρατία

β) Κύρια αίτια

γ) Κοινωνική βάση της αποικιοκρατίας

δ) Αποικιακή εξάπλωση (**απλή αναφορά**)

ε) Αποτελέσματα της αποικιοκρατίας

3 ώρες

<p>επιδιώξεων</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. Ενότητα 29: Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι (1912 – 1913)</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. Ενότητα 30: Η Ελλάδα και τα Βαλκάνια μετά τους Βαλκανικούς Πολέμους</p> <p><i>Ενιαία διδασκαλία των ενοτήτων με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:</i></p> <p>α) Το Κρητικό ζήτημα (ορισμός), σ. 64</p> <p>β) Τα νέα κράτη-έθνη των Βαλκανίων (απλή αναφορά, με τον χάρτη της σ. 66), ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να αντιληφθούν την ανάδυση των αλληλοσυγκρουόμενων εθνικών επιδιώξεων των βαλκανικών κρατών.</p> <p>γ) Μακεδονικό Ζήτημα και αγώνας</p> <p>δ) Κίνημα των Νεοτούρκων</p> <p>ε) Αίτια των Βαλκανικών Πολέμων</p> <p>στ) Συμμαχίες-αντίπαλοι στις δύο φάσεις των Βαλκανικών πολέμων</p> <p>ζ) Γεγονότα (απλή αναφορά/σχεδιάγραμμα)</p> <p>η) Αποτελέσματα Συνθήκης Βουκουρεστίου, προοπτικές <i>Νέων Χωρών</i> – εξωτερική πολιτική.</p> <p><i>Λέξεις κλειδιά:</i> <i>Κρητικό ζήτημα, Μακεδονικό ζήτημα, κομιτατζήδες, κίνημα Νεοτούρκων, Συνθήκη Βουκουρεστίου, απελευθέρωση Θεσσαλονίκης, νέα σύνορα Ελλάδος, Νέες Χώρες.</i></p> <p>Υποστηρικτικό υλικό:</p> <p>-Διαδραστική εφαρμογή με πηγές και βίντεο από το <i>Πανόραμα του 20ού αι. EPT</i>, (02.07') «Ο μακεδονικός αγώνας», <i>Φωτόδενδρο</i>: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9505</p> <p>-Διαδραστικός χάρτης «Βαλκανικοί πόλεμοι: οι διεκδικήσεις και τα οφέλη των βαλκανικών κρατών», <i>Φωτόδενδρο</i>: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9478</p> <p>-Ο ελληνικός στρατός μπαίνει στη Θεσσαλονίκη, <i>Το Πανόραμα του 20ού αι., EPT</i>, βίντεο 01:17': http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/item.html?iid=117</p> <p>«Η συνθήκη του Βουκουρεστίου», <i>Το Πανόραμα του 20ού αι.</i>, βίντεο 00:51': http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/item.html?iid=122</p> <p><u>-Πηγή 2, σ. 86 του σχολικού βιβλίου, προκειμένου να αναδειχθεί ο ρόλος του Ελ. Βενιζέλου στους Βαλκανικούς πολέμους.</u></p> <p>Προτεινόμενες δραστηριότητες:</p> <p>-Ανάδειξη των διαστάσεων του μακεδονικού αγώνα μέσα από τον σχολιασμό των πηγών 1α και 1β του σχολικού βιβλίου.</p> <p>-Άσκηση/ δραστηριότητα 1 του σχολικού βιβλίου</p> <p>-Άσκηση/ δραστηριότητα 1 και 3 του σχολικού βιβλίου.</p>	<p>2 ώρες</p>
---	----------------------

<p>Υποστηρικτικό υλικό: -Πηγές του σχολικού βιβλίου</p> <p>Προτεινόμενη δραστηριότητα: -Άσκηση/ δραστηριότητα 1 του βιβλίου.</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. Ενότητα 35. Οι διεκδικήσεις της Αντάντ και της Ελλάδας στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. <i>Συνοπτική παρουσίαση της ενότητας, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να αντιληφθούν:</i></p> <p>α) τις διεκδικήσεις του Βενιζέλου στο Συνέδριο του Παρισιού β) τη σημασία της στρατιωτικής παρουσίας της Ελλάδας στη Μ. Ασία για τη Βρετανία γ) τις αντιδράσεις των Ελλήνων της Μ. Ασίας και των Τούρκων</p> <p>Υποστηρικτικό υλικό: Πηγές σχολικού βιβλίου.</p> <p>Προτεινόμενη δραστηριότητα: -Άσκηση/ δραστηριότητα 1 του σχολικού βιβλίου.</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. Ενότητα 38: Ο Μικρασιατικός Πόλεμος (1919-1922)</p> <p>Διδασκαλία της ενότητας, με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:</p> <p>α) Η ελληνική διοίκηση της Μικράς Ασίας και οι επιχειρήσεις του ελληνικού στρατού ως το καλοκαίρι του 1920 β) Η απόρριψη της Συνθήκης των Σεβρών από το τουρκικό κίνημα αντίστασης γ) Οι εκλογές 1920 και η επάνοδος Κωνσταντίνου δ) Διπλωματικές επιτυχίες του τουρκικού κινήματος (συμφωνίες Κεμάλ με Σοβιετική Ένωση, Γαλλία, Ιταλία) ε) Οι εξελίξεις έως τον Αύγουστο του 1922</p> <p>Λέξεις- κλειδιά: <i>ελληνική διοίκηση Σμύρνης, Συνθήκη Σεβρών, δημοψήφισμα 1920, επέλαση στον Σαγγάριο, Δημοκρατικό Μανιφέστο</i></p> <p>Υποστηρικτικό υλικό: -<u>Χάρτης, σ. 106 του σχολικού βιβλίου</u> -Απόβαση στη Σμύρνη, <i>Το Πανόραμα του 20ού αιώνα, ΕΡΤ</i>, βίντεο (01.48’): <u>https://www.youtube.com/watch?v=1oK-2NLSXPY</u> -Πηγή, «Η έναρξη της Τουρκικής Επίθεσης, 13 Αυγούστου 1922, <i>ΙΜΕ</i>»: <u>www.ime.gr/chronos/13/gr/foreign_policy/sources/10.html</u> -«Παράλληλες διπλωματικές επαφές του Κεμάλ με τους Συμμάχους και τη Σοβιετική Ένωση», <i>ΙΜΕ</i>»: <u>www.ime.gr/chronos/13/gr/foreign_policy/facts/15.html</u> -Πηγή, «Σκηνές από την καταστροφή της Σμύρνης», <i>ΙΜΕ</i>»: <u>www.ime.gr/chronos/13/gr/foreign_policy/sources/12.html</u></p> <p>Προτεινόμενες δραστηριότητες: -Άσκηση/δραστηριότητα 1 και 2 του σχολικού βιβλίου.</p>	<p>2 ώρες</p>
<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. Ενότητα 39: Εξελίξεις σε Ελλάδα και Τουρκία μετά τον μικρασιατικό πόλεμο</p>	

<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. Ενότητα 44: Το προσφυγικό ζήτημα στην Ελλάδα κατά τον Μεσοπόλεμο</p> <p>Ενιαία διδασκαλία των ενοτήτων με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:</p> <p>α) Η Δίκη των Έξι β) Η Συνθήκη της Λοζάνης (1923) γ) Παράγοντες έντασης γηγενών-προσφύγων, σχέσεις γηγενών- προσφύγων δ) Συνέπειες της άφιξης των προσφύγων στην πολιτική, οικονομική και κοινωνική ζωή, στον πολιτισμό</p> <p>Λέξεις κλειδιά: Σύμβαση ανταλλαγής πληθυσμών, τέλος Μεγάλης Ιδέας</p> <p>Υποστηρικτικό υλικό:</p> <p>-Η Συνθήκη της Λοζάνης (πλήρες κείμενο στα ελληνικά), <i>Ιμβριακή Ένωση Μακεδονίας- Θράκης</i>: http://imbrosunion.com/174-2/ -μαρτυρίες Μικρασιατών προσφύγων, <i>Αρχείο ΕΡΤ</i>: http://archive.ert.gr/97149/ -«Δυο φορές ξένος», ντοκιμαντέρ για μετακινήσεις πληθυσμών μετά τη συνθήκη της Λοζάνης, <i>Αρχείο ΕΡΤ</i>: http://archive.ert.gr/96007/ -«Οι παραγκουπόλεις των προσφύγων», αποσπάσματα από βίντεο, <i>Μηχανή του χρόνου</i>: http://www.mixanitouxronou.gr/paragkoupolis-ke-katavlimi-ton-prosfigon-ke-athlies-sinthikes-zois/ -Γραπτή πηγή, Απόσπασμα ομιλίας του Ελ. Βενιζέλου για το προσφυγικό 1928, <i>Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας</i>: http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/item.html?iid=268 -«Το οδοιπορικό των προσφύγων μετά τη Μικρασιατική καταστροφή», <i>Φωτόδενδρο</i>: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9474 -«Μαρτυρίες από την έξοδο», <i>Φωτόδενδρο</i>: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9508</p> <p>Προτεινόμενες δραστηριότητες:</p> <p>-Άσκηση/ δραστηριότητα 1 του σχολικού βιβλίου -Άσκηση/ δραστηριότητα 2 του σχολικού βιβλίου.</p>	<p>2 ώρες</p>
<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. Ενότητα 40: Τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια, η παγκόσμια οικονομική κρίση του 1929 και η Μεγάλη Ύφεση</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. Ενότητα 41. Κοινωνικές διαστάσεις της κρίσης του 1929.</p> <p>Ενιαία διδασκαλία των ενοτήτων με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:</p> <p>α) Τα αποτελέσματα του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου β) Η έκρηξη της οικονομικής κρίσης του 1929 (απλή αναφορά) γ) Η επέκταση της κρίσης- Η μεγάλη ύφεση (απλή αναφορά) δ) Κοινωνικές συνέπειες της κρίσης ε) Πολιτική του New deal-αντιμετώπιση της κρίσης</p> <p>Λέξεις- κλειδιά: δικαίωμα αυτοδιάθεσης λαών, κινήματα ανεξαρτητοποίησης, ενίσχυση αυταρχικών και εθνικιστικών ιδεολογιών, Μεγάλη Ύφεση – «Κραχ»,</p>	<p>2 ώρες</p>

<p><i>ανεργία, New Deal (πολιτική εξόδου από την κρίση).</i> Υποστηρικτικό υλικό: -Πηγές και εικόνες του σχολικού βιβλίου -[Αποσπάσματα για την έναρξη της κρίσης του 1929 στις Η.Π.Α], <i>Το Πανόραμα του 20ού αιώνα</i>, επ. 021, <i>Αρχείο ΕΡΤ</i> (λεπτά 27:34-28:30): http://archive.ert.gr/7135/ -[η κρίση και οι συνέπειές της στις Η.Π.Α.], <i>Το Πανόραμα του 20ού αιώνα</i>, επ. 022, <i>Αρχείο ΕΡΤ</i> (αρχή του ντοκιμαντέρ): http://archive.ert.gr/7651/ -«η κρίση συνεχίζεται...»,[αντιδράσεις, διαδηλώσεις σε όλον τον κόσμο για την κρίση], <i>Το Πανόραμα του 20ού αιώνα</i>, επ. 023, <i>Αρχείο ΕΡΤ</i> (αρχή του ντοκιμαντέρ), http://archive.ert.gr/638/ -Πίνακας [«αριθμός ανέργων» στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου], <i>Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας</i>: http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/item.html?iid=370 Προτεινόμενες δραστηριότητες: -Άσκηση/ δραστηριότητα 1 του σχολικού βιβλίου. -Καταγραφή της αλυσίδας της κρίσης με βάση τα στοιχεία της πηγής αρ. 2 του σχολικού βιβλίου. -Σχολιασμός των επιπτώσεων της κρίσης με βάση τις εικόνες αρ. 4 και 1 & 2 του σχολικού βιβλίου ή άλλων πηγών και εικόνων από το διαδίκτυο. -Σχολιασμός της πηγής αρ. 2 του σχολικού βιβλίου, ώστε να αναδειχθούν οι τομείς παρέμβασης της πολιτικής του New deal του Ρούσβελτ. -Συζήτηση για την κρίση σήμερα. Αναζήτηση αναλογιών με την εποχή της Μεγάλης Ύφεσης.</p>	
<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. Ενότητα 42: Πολιτικές διαστάσεις της κρίσης του 1929 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. Ενότητα 43. Η υποενοτήτα «Η δικτατορία της 4^{ης} Αυγούστου 1936» Ενιαία διδασκαλία με έμφαση στα ακόλουθα σημεία: α) Η Σοβιετική Ένωση την εποχή του Στάλιν β) Ο φασισμός στην Ιταλία γ) Ο ναζισμός στη Γερμανία δ) η υποενοτήτα «Η δικτατορία της 4ης Αυγούστου»</p> <p>Λέξεις κλειδιά: Σταλινισμός, Φασισμός, Ναζισμός, «Ντούτσε», «Φύρερ», δικτατορία 4^{ης} Αυγούστου, ΕΟΝ.</p> <p>Υποστηρικτικό υλικό: -Πηγές του σχολικού βιβλίου -«Ο ναζισμός κερδίζει έδαφος», <i>Το Πανόραμα του 20ού αιώνα</i>, επ. 022, <i>Αρχείο ΕΡΤ</i> (από 26:00): http://archive.ert.gr/7651/ -«4^η Αυγούστου 1936», <i>Πανόραμα του 20ού αι., ΕΡΤ</i>, (01:10'): http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/item.html?iid=470 -«Ε.Ο.Ν», <i>Πανόραμα του 20ού αι., ΕΡΤ</i> (02:26'): http://www.greek-</p>	<p style="text-align: center;">2 ώρες</p>

<p>language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/item.html?id=473</p> <p>Προτεινόμενες δραστηριότητες: -Σχολιασμός της έννοιας του φασισμού, όπως τον οραματίζεται ο Μουσολίνι στην πηγή αρ. 1 του σχολικού βιβλίου. -Άσκηση/δραστηριότητα 1 του σχολικού βιβλίου. -Άσκηση/δραστηριότητα 2 του σχολικού βιβλίου.</p>	
<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10. Ενότητα 45: Τα προμηνύματα και τα αίτια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου</p> <p><i>Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:</i></p> <p>α) Γερμανική, ιταλική και ιαπωνική επιθετικότητα πριν από την έναρξη του πολέμου (απλή αναφορά) β) Συγκρότηση του Άξονα Ρώμης- Βερολίνου και του Αντιδιεθνιστικού Συμφώνου, σ. 123 γ) Στάση των δυτικών κρατών («πολιτική κατευνασμού»), Σύμφωνο Μολότοφ – Ρίμπεντροπ (απλή αναφορά) δ) Αίτια του πολέμου</p> <p><i>Λέξεις- κλειδιά:</i> <i>Άξονας Ρώμης – Βερολίνου, Αντιδιεθνιστικό Σύμφωνο, «πολιτική κατευνασμού», Σύμφωνο Μη Επιθέσεως Μολότοφ – Ρίμπεντροπ.</i></p> <p>Υποστηρικτικό υλικό -Πηγές και εικόνες του σχολικού βιβλίου</p> <p>Προτεινόμενες δραστηριότητες: -Άσκηση/Δραστηριότητα 3 του σχολικού βιβλίου. -Σχολιασμός της πολιτικής που ακολούθησαν απέναντι στον Χίτλερ τα Δυτικά Κράτη</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10. Ενότητα 46: Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος</p> <p><i>Συνοπτική παρουσίαση της ενότητας, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να αντιληφθούν τα ακόλουθα σημεία:</i></p> <p>α) Η αφορμή και η έκρηξη του πολέμου β) Αναφορά με βάση τον Χάρτη 1 στις πολεμικές επιχειρήσεις στην Ευρώπη 1939-1941 (Blitzkrieg/«Πόλεμος- Αστραπή»), στη γερμανική επίθεση στη Σοβιετική Ένωση (1941 – 1943), στις επιχειρήσεις στην Αφρική (1941 – 1943), στις επιχειρήσεις στην Άπω Ανατολή (από το 1941), προκειμένου να γίνει κατανοητή η έννοια του «παγκοσμίου» πολέμου. γ) Το τέλος του πολέμου</p> <p><i>Λέξεις κλειδιά:</i> «Πόλεμος- Αστραπή »/Blitzkrieg, ατομική βόμβα.</p> <p>Υποστηρικτικό υλικό: Πηγές και εικόνες σχολικού βιβλίου -Το χρονικό του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου στην Ιστοσελίδα του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου: http://ww2.gr/index.php?option=timeline&date=all</p>	2 ώρες

<p>Προτεινόμενες δραστηριότητες: -Άσκηση/δραστηριότητα 1 του σχολικού βιβλίου. -Άσκηση/δραστηριότητα 2 του σχολικού βιβλίου.</p>	
<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10. Ενότητα 47: Η συμμετοχή της Ελλάδας στον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο</p> <p>Διδασκαλία της ενότητας, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να αντιληφθούν τα ακόλουθα σημεία: α) τον ελληνοϊταλικό πόλεμο β) τον ελληνογερμανικό πόλεμο Λέξεις-κλειδιά: <i>Τορπιλισμός της Έλλης, ΟΧΙ, αλβανικό μέτωπο, ελληνογερμανικός πόλεμος.</i></p> <p>Υποστηρικτικό υλικό: -Πηγή, «Ο τορπιλισμός της «Ελλης», <i>ΙΜΕ:</i> http://www.fhw.gr/chronos/14/gr/1940_1945/war/pigi01.html -Ο ελληνοϊταλικός πόλεμος, <i>ΙΜΕ:</i> http://www.fhw.gr/chronos/14/gr/1940_1945/war/02.html -Η γερμανική επίθεση, <i>ΙΜΕ:</i> http://www.fhw.gr/chronos/14/gr/1940_1945/war/03.html -πηγή, «Οι Γερμανοί στην Αθήνα», <i>ΙΜΕ:</i> http://www.fhw.gr/chronos/14/gr/1940_1945/occupation/pigi01.html - «Μαρτυρίες βετεράνων του '40», <i>Αρχείο ΕΡΤ:</i> http://archive.ert.gr/6819/</p> <p>Προτεινόμενη δραστηριότητα: Σχολιασμός της πηγής 2 του σχολικού βιβλίου σχετικά με τη ρήξη ανάμεσα στην ελληνική κοινωνία και την ηγεσία της εξαιτίας της στάσης της τελευταίας στον πόλεμο.</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10. Ενότητα 48: Κατοχή, Αντίσταση και Απελευθέρωση</p> <p>Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία: α) Η Κατοχή β) Η Αντίσταση και τα αντίποινα γ) Η «ελεύθερη Ελλάδα» δ) Η Απελευθέρωση Λέξεις- κλειδιά: Κατοχή, Αντίσταση, ΕΑΜ, ΕΔΕΣ, ΕΛΑΣ, ΕΠΟΝ, «Ελεύθερη Ελλάδα», Κυβέρνηση του βουνού, τάγματα ασφαλείας Υποστηρικτικό υλικό -«Κατοχή», <i>ΙΜΕ:</i> www.ime.gr/chronos/14/gr/1940_1945/occupation/index.html -«Ελεύθερη Ελλάδα», <i>ΙΜΕ:</i> www.ime.gr/chronos/14/gr/1940_1945/resistance/05.html -«Απελευθέρωση», <i>ΙΜΕ:</i> www.ime.gr/chronos/14/gr/1940_1945/liberation/index.html -«Γοργοπόταμος», <i>Αρχείο ΕΡΤ:</i> http://archive.ert.gr/91429/ -«Αίμα και Θρήνος στα Καλάβρυτα» <i>Αρχείο ΕΡΤ :</i> http://archive.ert.gr/26790/</p>	<p>2 ώρες</p>

<p>-«Μπλόκο της Κοκκινιάς», Αρχείο EPT : http://archive.ert.gr/7475/</p> <p>-</p> <p>Προτεινόμενες δραστηριότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Άσκηση/δραστηριότητα 1 -Με βάση το προτεινόμενο υλικό, να αναδείξετε τις μορφές Αντίστασης κατά των Γερμανών και τη συμμετοχή του λαού σε αυτές. (-Πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό και φύλλα εργασίας στο 12 Οκτωβρίου. Η Αθήνα ελεύθερη: http://freeathens44.org/. 	
<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10. Ενότητα 49: Τα αποτελέσματα του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και η ίδρυση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών</p> <p><i>Διδασκαλία της ενότητας με έμφαση στα ακόλουθα σημεία:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> α) Οι ανθρωπίνες απώλειες και οι αναγκαστικές μετακινήσεις πληθυσμών (απλή αναφορά) β) Οι υλικές καταστροφές (απλή αναφορά) γ) Η κατάρρευση του βιοτικού επιπέδου δ) Η ηθική καταρράκωση ε) Η εξασθένηση του διεθνούς ρόλου της Ευρώπης (απλή αναφορά) στ) Ο.Η.Ε <p>Λέξεις-κλειδιά: γενοκτονία, Ο.Η.Ε.</p> <p>Υποστηρικτικό υλικό:</p> <ul style="list-style-type: none"> -«Τα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης. Οι κρατούμενοι», Φωτόδενδρο: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9399 -«Οι απώλειες του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου», Φωτόδενδρο: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9390 -«Πίνακας δολοφονηθέντων Εβραίων στην Ευρώπη κατά τη διάρκεια του Β΄ ΠΠ», Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας: http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/item.html?iid=685 <p>Προτεινόμενες δραστηριότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Συζήτηση για τις συνέπειες του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου στις νεαρές ηλικίες. -Συζήτηση για το τραυματικό γεγονός του ολοκαυτώματος. (ποικίλο χρήσιμο ψηφιακό υλικό στις <i>Ψηφιακές Εκθέσεις του Εβραϊκού Μουσείου της Ελλάδος</i>: http://www.jewishmuseum.gr/gr/exhibitions/digital_exhibitions/synagonistis/1_resistance.html#) 	<p align="center">1 ώρα</p>
<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11. Ενότητα 50. Η διαίρεση της μεταπολεμικής Ευρώπης</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11. Ενότητα 51. Διπολισμός και Ψυχρός Πόλεμος</p> <p><i>Συνοπτική παρουσίαση των εννοιών, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να αντιληφθούν:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> α) τη σημασία των συμφωνιών της Γιάλτας και Πότσταμ για τον μεταπολεμικό κόσμο β) τις διαφοροποιήσεις και τη διαίρεση ανάμεσα σε Ανατολική και Δυτική Ευρώπη 	<p align="center">1 ώρα</p>

<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12. Ενότητα 55. Όξυνση της πολιτικής κρίσης και η δικτατορία της 21^{ης} Απριλίου 1967 (1963-1974)</p> <p>Συνοπτική παρουσίαση των ενοτήτων, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να αντιληφθούν:</p> <p>α) τις συνθήκες που οδήγησαν στον Εμφύλιο Πόλεμο β) τα κυριότερα γεγονότα της εμφύλιας σύρραξης και την στάση των εμπλεκόμενων γ) τις επιπτώσεις του εμφυλίου πολέμου στη μετεμφυλιακή Ελλάδα δ) τις κυριότερες πολιτικές εξελίξεις (οξυμένο πολιτικό κλίμα, στάση μοναρχίας, παρακράτος, δημιουργία νέων κομμάτων) ε) τις κυριότερες οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές στ) τον κυπριακό αγώνα ζ) την επιβολή της απριλιανής δικτατορίας, την αντίσταση σε αυτήν και την κατάρρευσή της.</p> <p>Υποστηρικτικό υλικό:</p> <p>-Πηγές για τον εμφύλιο πόλεμο: http://goo.gl/2aARPh</p> <p>-Βίντεο σύντομο για την μετεμφυλιακή Ελλάδα, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας: http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/item.html?iid=1071</p> <p>-Γελοιογραφία για τη Συνθήκη της Ζυρίχης, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας: http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/item.html?iid=1054</p> <p>-«Σαρλερούα, Έλληνες μετανάστες στα ορυχεία του Βελγίου», Βίντεο, Μηχανή του Χρόνου, http://www.mixanitouxronou.gr/skliri-zoi-ton-ellinon-metanaston-sta-orichia-tou-sarleroua/</p> <p>-Γελοιογραφία της 21^{ης} Απριλίου, «Ιστορία και Λογοτεχνία», Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας: http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/item.html?iid=1314</p> <p>Προτεινόμενες δραστηριότητες:</p> <p>-Άσκηση/ δραστηριότητα 1 του σχολικού βιβλίου. -Ένα σύντομο χρονικό για τη Δημοκρατική Νεολαία Λαμπράκη. -Άσκηση/ δραστηριότητα 2, σ. 156 του σχολικού βιβλίου. -Σχολιασμός της έννοιας της «μεταπολίτευσης» (με βάση το υλικό του σχολικού βιβλίου ή άλλο υλικό, ενδεικτικά: «Μεταπολίτευση», σύντομο βίντεο, EPT: http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/item.html?iid=1497)</p>	<p>2 ώρες</p>
---	---------------

Σύνολο: 45 ώρες